

8 Noyabr - Zəfər Günü

Qarabağ Zəfərinin poetik təcəssümü

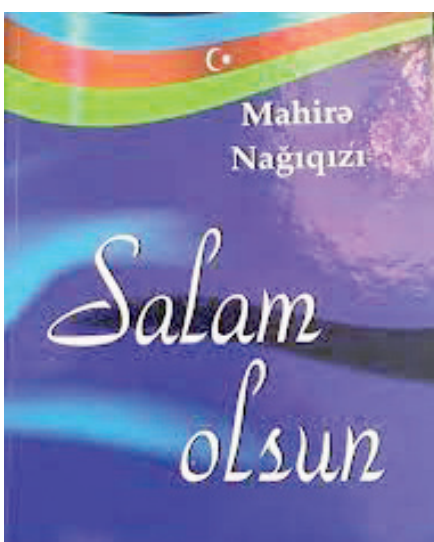
Görkəmli dilçi, filologiya elmləri doktoru, professor Mahirə Hüseynova 28 elmi kitabın, 400-ə yaxın məqalənin müəllifidir. Çoxcəhətli və məhsuldar elmi yaradıcılığı ilə bərabər, alim fəal ədəbi-bədii yaradıcılıqla da məşğul olur. Onun "Mahirə Nağıqızı" imzası ilə nəşr edilmiş 14 şeirlər kitabı da oxucular tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Şairənin bu yaxınlarda işıq üzü görmüş "Salam olsun" adlı 15-ci şeir kitabına rəşadətli ordumuzun Qarabağın azadlığı uğrunda Vətən müharibəsində göstərdiyi şücaəti, əsgər və zabitlərimizin qəhrəmanlığını vəsf edən poetik nümunələri daxil edilib. Bu şeirlərin timsalında demək olar ki, onun poeziyası müasir ədəbiyyatımızın dəyərli nümunələrindən hesab edilməyə layiqdir. Mahirə Nağıqızının poeziyasında heca vəznli klassik yazılı poeziyamızın və aşiq şeirinin dil-üslub elementləri yüksək sənətkarlıqla əks olunub. Onun şeirlərində dərin fəlsəfi məzmun, Vaqifin, Ələsgirin şirin dili, milli ruhu, bən-zərsiz sənətkarlığının izləri vardır.

Mahirə Nağıqızının şeirlərində müasir Azərbaycan ədəbi dilinin bütün üslubi imkanlarını, bədii təsvir və ifadə vasitələrini, obrazlılığın fonetik, leksik və qrammatik təzahürünü, rəngarəng nümunələrlə görə bilir. Məhz bu cəhətlər hər bir oxucunun ruhunda dərin iz buraxır, ədəbi tənqiddən, poeziya həvəskarlarının səmimi marağına səbəb olur. Şairin "Salam olsun" şeirlər kitabı müstəqillik dövrü Azərbaycan poeziyasına dəyərli töhfədir.

Müstəqillik dövrü Azərbaycanın poeziyası məzmunca gələcəyə nə qədər inamlı olsa da, bir o qədər də kədərli idi. 30 ildən sonra Azərbaycan ordusu Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Vətən müharibəsində işğal altında qalmış torpaqlarını azad etdi. Azərbaycan xalqı bu kədərli tarixdən üzünə, qalib çıxdı. Bu möhtəşəm qələbəmizin ilkin poetik ifadəsi Mahirə Nağıqızının "Salam olsun" şeirlər kitabında da əks olundu.

Azərbaycan poeziyasının məzmununda baş verən bu ruh yüksəkliyini şair poetik dillə belə ifadə edir:

təkrirlər, təşbehlər misralara melodiklik, intensivlik gətirməklə yanaşı, şeirin məzmunu, daşdığı mənə yükü oxucuya ana dilimiz haqqında geniş məlumat verir.

Bu şeirlər milli-vətənpərvəlik mövzunu ifadə etməklə yanaşı, poeziyamızın zəngin sənətkarlıq elementlərini də əks etdirir. Məsələn, şairin poetik dilində bədii ifadə vasitələrindən təkririn hər iki formasının - anafora və epiforanın rəngarəng üslubi çalarları ilə qarşılaşırıq. "Ana dilim" şeirində epiforalar dərin məzmunun emosional təqdimi ilə şeirə əlavə gözəllik verir.

"Salam olsun" kitabında ən çox yadda qalan şeirlərdən biri də "Şuşa məscidində azan"dır. Mahirə Nağıqızı bu şeiri Şuşamızı bizə qaytarıldığı 8 Noyabrdan 34 gün sonra yazıb. Şuşada azan səsi eşidilən gün bütün dünya qalib Azərbaycan ordusunun yeri-göyü silkeləyən nərəsini, milli varlığını, Azərbaycanın haqq səsinə eşitmiş oldu. Şair ilk bəndlərdə Şuşanın işğal döv-

*Ələm idi, qüssə idi hər çağımız,
Otuz ildən sonra güldü növraqımız,
Dalğalandı Şuşada nur bayraqımız.
Qurban olum, hamınıza salam olsun!*

Mahirə Nağıqızının bağrından qoparılan "Salam olsun!" nidası həm də xalqımızın qalib sərkərdəsinə, Vətənimizin qüdrətli ordusuna, Azərbaycanın haqq işində onun yanında duran böyük Türk xalqına ünvanlanıb. Kitabda yer alan ilk 5 şeirin adı, bütövlükdə, Azərbaycanın bədii obrazını yaradır. "Azərbaycan", "Vətəndir", "Son döyüşə hazır ol", "Uca bayraqım", "Şəhidlər". Bu şeirlər Azərbaycanı tanımaq, xalqımızın çağdaş varlığını ifadə etmək üçün açar sözlər rolunu oynayır. Kitabda yer alan digər şeirlərin adları da təsirlidir: "Ay Vətən", "Xocalı", "Danışan daşlar", "Zəhranın qanı", "Cəbhəyə məktub", "Kəbəcər üçün oxşama", "Laçınım-Laçınım", "Şuşa məscidində azan". Bu adlar altındakı misralar bütövlükdə bir Azərbaycanın taleyinin poetik rəsmidir:

*Bu dünyanın yaşı qədər tarixin var,
Sonu qədər, başı qədər tarixin var,
Dağı qədər, daşı qədər tarixin var,
Ha baş vursam bitməz qatı, ana dilim,
Dədəm, babam amanatı, ana dilim.*

Ana dilimizə xitabən yazılmış bu misraların təkcə forma gözəlliyi, sənətkarlıq elementləri deyil, məzmunu belə oxucunu düşündürür, duyğulandırır. Yüksək sənətkarlıq, bədii formalar,

ründə başına gətirilmiş müsibəti bədii boyalarla belə təsvir edir:

*Nadanı öldürür, axırdı qan,
Aqili əlində zopa tuturdu.
Allahın adından danışan insan
Allahın evini topa tuturdu.*

Şeirin poetik sintaksisi, sintaktik füqurları o qədər incəliklə işlənmişdir ki, sətirin əvvəlində verilmiş "Allahın" sözünün təkrarı məzmunun daha qüvvətli səslənişini təmin etməklə yanaşı, estetik gözəlliyin təzahürü kimi qəbul edilir. Şair Şuşanı "Azərbaycanın Kəbəsi" adlandırır, xalqımızın qibləgahı zirvəsində görür:

*El qalxdı, igidlər keçdi qabağa,
Qurtaraq-dedilər Kəbəni dardan.
Onlar Şuşamızla qucaqlaşmağa,
Yalnız qalxdılar sərt qayalardan.*

Mahirə Nağıqızının Azərbaycan dilinin ən incə üslubi xüsusiyyətlərini özündə əks etdirən şeirlərini oxuduqca onun sehrinə düşməmək, mənə dərinliklərinə dalmamaq mümkün deyil. Bu sehri misralar min illərdən süzülüb gələn poeziya elementlərini özündə birləşdirməklə müasir poeziyamızın ən zəngin, ən parlaq səhifələrinə çevrilir.

**BƏHRAM CƏFƏROĞU,
ADPU-nun baş müəllimi,
filologiya üzrə fəlsəfi doktoru**